

En elva med 08:or

Sammanfattning

juni 2014

Inledning

Under en längre tid har Stockholms Fotbollförbund och dess föreningar insett att Sveriges A-herrlandslag har få eller inga spelare från Stockholmsdistriktet. Vid förbundets årsmöte 2012 väcktes frågan om vad förbundet gör för att analysera problemet och förväntades återkomma med strategier. Visst har olika försök gjorts att hitta förklaringar genom olika projekt och utredningar. Senaste bidragen är *Talangutvecklingsprojektet 2005*, *Översynen av S:t Eriks-Cupen 2010* och *utredningen Glädje med fotboll hela livet 2011*. Ambitionen blev att ta ett bredare grepp kring en relativt komplex fråga utan att negligera tidigare resultat och insikter. Styrelsen gav följande direktiv för projektet *En elva med nollåttor*.

1. Bygg på vetenskap och beprövade erfarenheter, vilket innebär att ta vara på ledarerfarenhet på alla nivåer och ta till oss forskning kring barn- och ungdomsidrott.
2. Kompetens inom SvFF och SEF (Föreningen Svensk Elitfotboll) ska tas tillvara, bl.a. arbetet med den elitförberedande verksamheten.
3. Öppenhet, tålamod och prestigelöshet är ledord för arbetet vilket bl.a. innebär att vara intresserade av olika synsätt, förklaringsmodeller och metoder.
4. Förbundet och föreningarna har olika roller. Det är viktigt att föreningarna tillåts ha olika inriktningar.

En viktig utgångspunkt har varit medvetenheten om att Stockholm som största fotbollsdistrikt har för få föreningar som bedriver en kvalitativ spelarutbildning. Koncentrationen till storklubbarna AIK, DIF, BP och HIF har bidragit till en osund konkurrens och att näringskedjan blivit otydlig. Parallellt och i samklang med projektet *En elva med nollåttor* startade ett gemensamt arbete hösten 2012 kring en certifieringsmodell mellan Stockholms Fotbollförbund och SEF (Föreningen Svensk Elitfotboll). Syftet var att säkerställa kvaliteten på föreningarnas arbete med spelarutveckling.

"När allt fungerar som det ska är tanken att en spelare eller hans föräldrar ska kunna titta på dokumentet och kanske se att en klubb som Täby IS FK, Enskede IK, eller Huddinge IF har väl så bra verksamhet som de fyra stora. Det ska leda till att spelarna stannar längre i sin moderklubb, att rekryteringsbasen blir bredare och att det i slutändan produceras fler elitspelare i Stockholm."

Stefan Lundin, sportchef SEF

En långsiktig utvecklingsprocess

Vi inom stockholmsfotbollen har startat en långsiktig utvecklingsprocess där det sker ett lärande mellan olika aktörer och vi har ett gemensamt ansvar för att lyckas.

Arbetet från ett tvåårigt utvecklingsarbete har resulterat i en förstudie, en rapport i tidningsform och slutligen denna sammanfattning. Detta ska förhoppningsvis ge oss en bra plattform att ta de rätta stegen för att utveckla stockholmsfotbollen - inte minst i kraft att leverera A-landslagsspelare.

Johan Werner, projektansvarig och styrelseledamot

Utvecklingsprocessen steg för steg

Analysgrupp

Johan Werner StFF
Ola Danhard, BP
Jan Mian , Boo FF (2012)
Andreas Karlsson, Täby IS (2013)
Mats Jansson, DIF
Stefan Lundin, SEF
Urban Helsing, StFF
Adjungerande:
Birger Jacobsson, StFF
Tomas Lyth, SEF

Förankring

Möte 15 största
ungdoms-
föreningarna
Juni 2012

Förstudie

Gruppintervjuer
Faktainsamling
Statistik

Sept. 2012-Jun. 2013

Certifieringsmodell

Information/erbjudande
Testpilot –
6 föreningar
Modell fastställd

2012-2013

Hearing

kring förstudien
Sept. 2013

Workshop

Utvecklingsmiljö
för 15-19 år
Jan. 2014

Slutrapport I Tidningsform

Omvärld
Forskning
Prioriterade
fördjupningar
Slutsatser/åtgärder
juni 2014

Redaktionsråd

Christian Karlsson
Johan Werner
Mats Jansson
Johan Fallby
Urban Helsing
Milou Werth,
Siri Wallenius

Elva åtgärder för att skapa *En elva med nollåttor*

För att kunna gå vidare i vårt gemensamma utvecklingsarbete, som inte bara berör vårt eget distrikt utan hela fotbollssverige, behöver vi tydliggöra vad som krävs. Svensk fotboll står inför stora utmaningar som bland annat handlar om att välja väg eller vägar. Stockholmsfotbollen började rannsaka sig i projektet *En elva med nollåttor* för två år sedan vilket kändes naturligt och nödvändigt.

Nu när svensk fotboll står utanför världsmästerskapet i Brasilien och återväxten av spelare som blir etablerade stjärnor i de stora lagen och ligorna lyser med sin frånvaro skissas det på en *ny utvecklingsmodell – DEN SVENSKA UTVECKLINGSMODELLEN*. Ett treårigt projekt kring den elitförberedande verksamheten 15-21 år har bl.a. startats i syfte att anpassa den till nya förutsättningar kring talangutveckling. En översyn av seriesystemet för herrar är en annan del. Detta är ett bevis på att en medvetenhet börjar växa fram och att nya grepp krävs från Svenska Fotbollförbundet för att Sverige ska vara konkurrenskraftiga. Inte minst finns nu en vital debatt i media där olika analyser och fakta vågar tas fram i ljuset.

För såväl landsbygd som stad förändras förutsättningarna att bedriva fotbollsverksamhet, kan vi konstatera. "En förening i varje by" som är svensk fotbolls paroll känns som historia. Om vi ska möta urbaniseringen och utveckla landslagsspelare i storstäderna så krävs nya tankebanor och insikter. Stockholm kommer att få bra dragkraft av nämnda utvecklingsarbete, men mycket hänger på oss själva. Här nedan presenteras en sammanfattning av iakttagelser och analyser för stockholmsfotbollen kopplat till elva åtgärdsområden som fastställts av förbundets styrelse.

1. Fler konstgräsplaner för träning, match och spontanfotboll

Kommunerna måste se till att fler konstgräsplaner byggs i spelarens närmiljö och att det blir möjligt att träna året runt. Egen träning utanför den organiserade träningen behöver möjliggöras i större utsträckning. Hallar, tätlösningar eller uppvärmda planer är nödvändigt att satsa på för att utveckla fler elitspelare. Det handlar om att bygga i kapp och i takt med befolkningsökningen. Det saknas ca 70 planer (11-mannaplaner) inom distriktet för att bygga i kapp. Att ledande politiker tar ansvar för utbyggnaden är nödvändigt men också att vi alla ser möjligheter i att samarbeta med privata aktörer och pröva andra drifts- och ägandeformer.

Stockholm har en av Europas snabbaste urbaniseringstakter med ca 30 000 nya invånare per år vilket ställer krav på planering av nya bostadsområden. Det ska nu byggas 140 000 nya bostäder i Stockholmsregionen fram till år 2030. Bygg in idrottsytor som en naturlig del i stadsmiljön och var generös med grönområden där det finns chans till spontanidrott, är en uppmaning. Antal utövare inom Stockholms Fotbollförbund ökar inte i takt med befolkningsökningen. Och vi är det distrikt som lockar minst antal flickor att bli medlemmar i våra föreningar. En stor orsak är att vi inte har tillräckligt många och attraktiva fotbollsanläggningar, så alla som vill ges möjlighet att träna och spela för att bli duktiga fotbollsspelare.

2. Låt spelarna få en kvalitativ utbildning i sin hemmiljö

Stockholm Fotbollsförbund ska verka för att spelarna ska få en kvalitativ utbildning i sin närmiljö så att de stannar kvar längre i sin moderklubb. Ett sätt kan vara att skapa *lokala* och *geografiska utvecklingscentra* där stor samverkan sker mellan föreningar och förbund.

Det krävs en satsning på föreningarnas hemmiljö både gällande anläggningar, fördelning av tider på föreningarnas "hemmaplan" och utbildade tränare. I dag finns inbyggda problem med att spelarna inte stannar kvar i sin moderförening. Trots regler kring värvningsförbud innan 15-års ålder fortgår värvningar av unga spelare på många sofistikerade sätt. Förbundet och föreningarna själva tycks ha svårt att styra denna utveckling. En djupare analys och konsekvenser av att de stora föreningarna växer behöver göras. Är det lokala aktivitetsstödet en katalysator för att växa och få både bättre träningstider och ekonomi? Varför är det mer status att spela i lag nr 8 i en elitförening istället för att spela i ett kompislag på hemmaplan? Frågorna är många och behöver komma upp till ytan.

Många av de föreningar som inte har knattefotboll från 4-6 års ålder tappar naturligt i medlemsrekryteringen. Samtidigt vet vi att genomsnittstiden är bara ca 5-6 år för den aktiva spelarkarriären. Den organiserade föreningsfotbollen och framförallt tävlingsinslag bör inte starta för tidigt eftersom utövarna antagligen ledsnar innan de blivit tonåringar. Forskningen visar att träningsmängden bör öka först vid 12-15-års ålder för att ge mest effekt för att bli elitspelare. Lekens betydelse är ett viktigt träningsredskap för att lära sig spela fotboll är också verifierat i forskning. Fotbollslek eller matchlik träning ("streetfotboll") kommer att ge motoriska mönster som är användbara i högre åldrar och som dessutom ger kognitiva fördelar då det gäller att lära sig speluppfattning, beslutsfattande och rollförståelse.

Om vi jämför med Skåne som fotbollsdistrikt så har de en mycket tydligare näringskedja i jämförelse med Stockholm. Malmö FF och Helsingborgs FF har t.ex. ingen utvecklad breddfotboll. Efter 13-års ålder så finns bara ett s.k. första lag, "akademilag". Det innebär att tidigast vid 13-års ålder kan det bli aktuellt att en breddförening som t.ex. Husie IF eller Hittarps IF kontakter några av elitföreningarna. I de bästa av världar, som exempelvis sker i ute i Europa, så tar ledarna från moderföreningen detta initiativ, att slussa spelarna vidare, för att de ska få maximal utveckling. Denna näringskedja bör vara en förutsättning även inom stockholmsfotbollen.

Duktiga ungdomsspelare som inte väljer eller blir valda att ingå i SEF- klubbarnas akademiverksamheter måste få chansen att bli sedda och bekräftade. Tematräningar har prövats tidigare inom förbundet för spelare med ambitioner att träna extra. En sådan verksamhet måste göras betydligt attraktivare än vad som hittills skett. Göteborgs "Spelarlyftet" och den Tyska modellen där hundratusentals spelare samlas på 350 platser runt om i landet är några exempel att studera. Certifieringsmodellen som tagits fram med SEF är ett viktigt verktyg för att spelare och föräldrar ska kunna se att en förening i närområdet kan ha väl så bra kvalitet på sin spelarutbildning som någon av elitföreningarna.

3. Nivågruppering måste ske med försiktighet och hänsyn till individens bästa

Föreningar med många lag i samma åldersgrupp behöver se till att spelare, oavsett var de befinner sig i sin utvecklingsfas, får stimulans i sin fotbollsutbildning. Varje förening bör vara tydlig i sin verksamhetsplan eller policy med hur de arbetar för att motverka utslagning och toppning i match. Begreppen *akademilag*, *utvecklingslag* och *1:a lag* finns i våra föreningar, men betyder till innehåll och form kanske olika saker. *Extraträning*, *"öppen träning"* och *tematräning* är andra inslag som föreningar erbjuder för att stimulera de spelare som har egen drivkraft. Varje förening måste få välja sin väg och uttala vilken utbildningsfilosofi de står för, men med utgångspunkt från Svenska Fotbollförbundets spelarutbildningsplan.

Vad som är bäst för varje individ måste vara vägledande. Balans behövs mellan olika parametrar i spelarens utveckling som t.ex. individuell träning i förhållande till lagträning, matcher i relation till träning, lek i relation till rationell träning, vila i förhållande till aktivitet, skolarbete i förhållande till egen fritid och så vidare. En tidig selekteringsprocess, där spelare för stunden anses vara de bästa vid uttagningstillfället, kommer säkert vara det enklaste sättet även fortsättningsvis men inte det enda och bästa sättet att bedöma lämplig utbildningsnivå.

Spelare som har en senare fysisk eller mental utveckling måste också få chansen att utvecklas till en potentiell elitspelare. Det finns olika vägar att gå i sin utveckling. Vi pratar om *Tidiga specialiseringsvägen* och *Tidiga engagemangs- och variationsvägen*.

En tydlig trend i världsfotbollen är ungdomsakademier från tidiga åldrar. Detta är utbrett i såväl Öst- som Västeuropa. Flera länder som Brasilien och Frankrike har sedan länge satsat på tidig talangutveckling och exporterat många unga fotbollsspelare till främst klubbar i Europa. Vi ser också i Sverige att akademier växer fram och ger också stora framgångar. Malmö FF och Helsingborgs IF:s akademiverksamheter har betytt mycket för deras framgångar de senaste åren. Vårt framgångsrika U 17 landslag med VM-brons är ett exempel där i princip alla spelarna representerade en elitförenings akademiverksamhet.

Stockholmsklubbarnas satsningar börjar också ge effekter på att få fram talanger till att bli A-lagsspelare. IF Brommapojkarna har sedan länge fantastiska resultat. Akademiverksamhet (tidig specialisering) i tidiga åldrar d.v.s. under 13-års ålder är mer tveksam eftersom det, enligt olika forskningsstudier, visar sig göra mer skada än nytta. Det är viktigt att fördjupa sig och ta lärdom av olika erfarenheter kring lämplig ålder för s.k. akademiverksamhet. Kunskap behöver också tillföras om "hur" akademiverksamheternas arbetsätt, innehåll och filosofi ser ut. Detta behöver kommuniceras så inte onödiga konflikter byggs in inom svensk fotboll. Det har visat sig viktigt att individualisera utbildningen framförallt i unga år där träningsinriktningen bör vara mera individuell än kollektiv.

För att få lite perspektiv så kan vi titta på vårt grannland Danmark. Akademispelarna i åldrarna 8-10 år i Brøndby tränar mycket individuell teknik s.k. isolerad teknikträning.

Barnen har fyra lagträningar i veckan och kan också frivilligt välja till ett individuellt teknikpass. När de är mellan 10-12 år kan de som vill få två individuella teknikpass. Åtta välutbildade tränare finns på en träningsgrupp på 23 spelare så spelarna får därför stor uppmärksamhet och individuell feedback. FC Köpenhamns 13-14 åringar tränar sex pass i veckan och då är fyra av dem individuellt inriktade och två lagträningar. Med extra individuella teknikpass kan detta också ske åldersintegrerat.

4. Statusen på duktiga ungdomstränare måste öka

Såväl förbund som klubbar måste uppmärksamma och premiera duktiga och ambitiösa ungdomstränare på ett bättre sätt. Föräldratränare kräver riktat, specifikt stöd. Vi behöver ett spelarlyft som innebär att föreningarnas utbildningsmiljö måste förbättras och där lokala och regionala utvecklingscenter ska kunna stödja och stimulera ungdomstränare. Det gäller att ta vara på redan duktiga instruktörer inom distriktet som kan utbilda andra ungdomstränare. IF Brommapojkarna har t.ex. nyligen tagit fram manualer, även i digital form, för hur man på bästa sätt kan träna unga spelare i olika åldrar. Vi behöver sprida goda exempel kring ungdomsträning och ta tillvara kunskap inom distriktet.

I våra studier inom förbundet framkommer att spelare överlag från Stockholmsdistriktet bedöms ha sämre speluppfattning i jämförelse med de bästa distrikten och jämnåriga spelare i utomlands. Många tror att vi ofta inom stockholmsfotbollen är för resultatorienterade och väljer att utbilda spelarna i en mer fysisk fotboll som ger resultatmässig fördel gentemot ett mer passningsorienterat spel i yngre åldrar. Det gäller att det finns fler ungdomstränare som kan arbeta mer långsiktigt med spelarutbildning, framförallt i matchsituation.

Att träna spelförståelse är allmänt sett ofta det svåraste inom utbildningen. Det handlar om att få spelarna att tänka, resonera sig fram till om hur de uppfattar situationen och inte ge de färdiga svaren. Denna pedagogik är väl utvecklad inom svensk skola, vilket barn och ungdomar är vana vid.

Ledarskapet inom svensk idrott brukar framhållas som modernt och bygger på utövarnas delaktighet och ansvarstagande. Att utveckla en ledarfilosofi inom svensk fotboll som präglas av ledare med god kommunikativ förmåga som utvecklar spelare med en stark inre motivation och stor självkännetdom kan bli en viktig framgångsfaktor. Att vara s.k. åldersansvarig i sin förening med specifik kompetens och erfarenhet är ett sätt att höja statusen. Kombinationstjänster i skola, förening och förbund för duktiga ungdomstränare kan utvecklas ytterligare för att skapa naturliga karriärvägar inom ungdomsfotbollen. Om vi ska kunna sprida kunskap så behövs nya finansiella lösningar för att ersätta duktiga ungdomstränare. Föreningarna utanför SEF måste få bättre resurser för att kunna utbilda fler ungdomar med välutbildade instruktörer.

5. Tävlingsformer för barn och ungdom måste ständigt utvärderas

Årligen måste tävlingsverksamheter såväl S:t Eriks-Cupen som övriga serier och cuper utvärderas. Fokus måste ligga på utbildning i stället för resultat inom barn- och ungdomsfotbollen. Trots borttagande av tabeller upp till 12 år och införande av 9-

man och fyra nivåer från 10-års ålder att välja på så liknar tävlingen för barn och ungdomar fortfarande seniorfotbollen. Frågan är om tävlingsformerna med seriesystem kan ersättas med andra former i de yngre åldrarna. I England har man inget seriespel i de yngre åldrarna. Man spelar träningsmatcher i stället och utan domare i åldrarna 8-11 år. Diskussionen om jämna matcher bör fördjupas eftersom vi inte riktigt vet vad som generellt är bästa mixen. Kanske är det bästa utvecklingsklimatet att få lagom dos av framgång och utmaning för att gynna utveckling.

Det finns anledning att titta på andra idrotter när vi utvärderar och analyserar tävlingsformer. Basketen i Sverige t.ex. har inga seriesystem förrän 13-års ålder. Innan dess finns EasyBasket som är till för att inspirera barn till att tycka om basket med hjälp av basketaktiviteter. Där blir fokus på att lära sig få kontroll på sin kropp, sin kropp med bollen och sedan spelförståelse. Inga serier sätts och inga resultat räknas, men en rapport skrivs för att få till så jämna matcher som möjligt. Det är endast 4 spelare i varje lag då det ger fler tillfällen för spelaren att ha bollen och det finns bara några få enkla regler. EasyBasket sätts ihop av föreningarna själva, men genomförs inte varje helg för att det ska finnas chans till att även utöva andra idrotter.

Innebandyn har likt basketen arrangemang av en valfri förening som heter Knatteligan för 7-8 åringar. Man "kallar in" flera lag och spelar fler matcher på småplaner 3x3 spelare och en målvakt. Inget resultat eller tabeller får göras och det handlar endast om att ha roligt och få spela innebandy. Efter Knatteligan införs tabellösa serier upp till 14 år. Innebandyn ser tävlingen som ett tillfälle att få prova det man har tränat på. Det är först i 13-15 års ålder som man börjar "träna för att tävla". Att få spela på sin nivå och inte behöva känna press är viktigt och att få utvecklas i sitt eget tempo för att få ett livslångt intresse.

6. Tydlighet och ständig dialog kring en sund barn och ungdomsfotboll

Verksamheten bör grundas på forskning, praktisk erfarenhet och goda exempel. Det är viktigt att en ständig dialog förs med respekt för varandras olika kompetenser och erfarenheter. Vi vet att barn- och ungdomsfotbollen bygger på ideella krafter där föräldrar på frivillig basis gör stora insatser som ledare och tränare.

Regeringen har beslutat att idrottslig verksamhet för barn och ungdomar som mottar statliga bidrag ska vara förenliga med FN:s barnkonvention om barns rättigheter. Statens stöd till idrotten är därmed villkorad utifrån ett barnrättsperspektiv. När föreningar formar sin verksamhet och funderar på nivågruppering och hur de ska arbeta med talangutveckling så måste de vara medvetna om vilka konsekvenser det får för de barn och unga som verkar inom föreningen. Docent Karin Redelius vid Gymnastik- och Idrottshögskolan i Stockholm har i en studie åskådliggjort att många barn- och ungdomsledare är ovana att tala i termer av att de idrottande barnen har rättigheter. Kunskapen om barnkonventionens innehåll är också låg bland de ledare som deltog i Redelius studie. Majoriteten av de tillfrågade kände varken till innehållet eller att den ska ligga till grund för verksamheten.

Förbundet vill införa ett forskningsråd 2014 som ger aktiva ungdomstränare möjlighet att testa sina idéer med forskare och välmeriterade tränare.

Aktivitetensnära forskning ska ge förbund och föreningar vägledning kring en sund barn och ungdomsfotboll. En växelverkan av kunskapsöverföring bör ske mellan praktiken och forskningsvärlden. Förbundet vill också utveckla nya mötesformer där så många som möjligt inom stockholmsfotbollen får möjlighet att byta insikter kring barn och ungdomsfotboll.

7. Gemensam certifieringsmodell med anpassade nivåer

Den gemensamma certifieringsmodellen som tagits fram av SEF (Föreningen Svensk Elitfotboll) är ett användbart verktyg för att årligen utvärdera och utveckla sin verksamhet. Här bör Stockholms Fotbollförbund och föreningarna överväga att ta fram anpassade nivåer som tar hänsyn till föreningarnas inriktning, storlek och förutsättningar. Certifiering av föreningar "s.k. akademiverksamheter" inom stockholmsfotbollen, som inte tillhör SEF (allsvenskan, superettan och div 1), har genom ett pilotprojekt fått chans att använda modellen. Detta arbete har nu permanentats och kommer att erbjudas ett begränsat antal föreningar de närmaste åren. Detta ska hjälpa föräldrar och barn att välja en förening i närområdet som kan uppvisa lika god kvalitet som SEF föreningarna.

Många andra fotbollsdistrikt har utvecklat egna certifieringsmodeller där de mjuka värdena har mer aktualiserats. Förbundet behöver erbjuda föreningar som inte har s.k. akademiverksamhet ett enhetligt utvärderingsverktyg som innebär att de kan återkommande få bli bedömda och få någon form av "kvalitetsstämpel" som resultat. Utvärderingsverktyget bör ha både kvantifierbara mått som t.ex. antal utbildade tränare, men också upplevd kvalitet i form av mjuka värden där barnen och ungdomarnas behov sätts i centrum vid utvärderingen. Enklare självutvärderingsverktyg för föreningarna kan vara ett första steg i att bli certifierad på sikt.

8. Mer utmanande matchning för spelare i åldrarna 15-19 år

Spelarna i åldersgruppen behöver utmanande matcher som är viktiga och betydelsefulla i deras utbildning. Nya grepp kring nationella serier för U16-U21 behöver aktualiseras och utvecklas. Detta sker nu i samband med utredningen om herrseriepyramiden. I Sverige har andra idrotter, som ishockey och basket, nationell liga i åldrarna 16-18 år. I Spanien, Tyskland och Frankrike är detta sedan länge naturligt.

I åldern 15-19 år slutar många spelare med fotbollen. När spelaren märker att han inte nått sitt mål att bli A-lagsspelare redan vid 17-18 års ålder, så varvar han ner eller lägger av. Anledningarna kan vara flera, men en av anledningarna är nog att man inte känner tillräckligt stor utmaning i tävlingsspelet. Vi måste därför titta på hur vi kan spetsa serierna, så att alla lag får jämna och spännande matcher. Nordiskt och europeiskt utbyte är också viktigt i denna ålder för de ungdomar som vill satsa på att etablera sig till elitpelare.

En annan orsak till att lovande spelare slutar är att de individuella målen i många fall tar för stor plats och att de kollektiva målen inte är tillräckligt "kittlande" i den egna åldersgruppen. Tidigare var det status och viktigt att titulera sig svensk juniormästare.

9. Elitklubbarna bör satsa mer på talanger från distriktet

Erfarenheten visar att när stockholmsklubbarna har framgång i allsvenskan är de år när en stor del av truppen består av stockholmare. Detta är något som ansvariga bör ta lärdom av. Anledningarna är enligt företrädare för klubbarna följande:

En spelare från Stockholmsområdet har en tryggare tillvaro än en spelare som värvats från landsorten eller från något annat land. Spelaren är uppvuxen här och har därför familj, vänner och övrigt socialt nätverk i området. Det betyder att om denne spelare inte tar en plats i startelvan, så blir han kanske inte så orolig utan är i regel fortfarande en spelare som stöttar de andra spelarna och är därmed en tillgång i gruppen. Spelare som är fostrade i den egna föreningen tillför också en klubbkänsla och kan bli en viktig kulturbärare. Den spelaren som värvats utifrån och inte tar en plats, börjar ofta leta en ny förening och vill kanske lämna föreningen när det går emot.

Slutsatsen av detta är inte att våra Allsvenska lag inte skall sluta rekrytera från landsort, eller utländska spelare. De skall däremot göra det med större noggrannhet och inte styras av att enskild tränare eller manager som får för stort inflytande att påverka spelarerekrytering.

Massmedia har också en tendens till att vara okritiska till elitklubbers värvningar eftersom de ofta är fascinerade av nyhetens behag. De skriver inte lika gärna om föreningar som satsar på egna spelare eller som rekryterats från det egna distriktet. Tyresö FF inom damfotbollen hade som exempel behövt en mer kritisk granskning när världsartisterna på löpande band rekryterades.

Spelare utifrån skall vara av så bra kvalitet att de är förstärkningar i startelvan. Övriga spelare bör tas från egna verksamheten eller från närmiljön. En annan iakttagelse är att om klubbarna satsar på speciellt avsatta medel som är riktade på talangutveckling i form av akademier så blir chanserna större att talangerna släpps fram. Malmö FF:s akademiverksamhet bygger på riktade pengar från styrelsen. Styrelser och riskkapitalbolag vill gärna se att satsade medel ger avkastning. Med andra ord tycks satsning på akademier från t.ex. 13-års ålder vara en bra investering att få fram A-lagsspelare som sedan tar det sista steget till A- landslaget.

Vid en internationell jämförelse så ligger IF Brommapojkarna på en hög ranking av egenfostrade spelare med hela 62,5% procent och ligger i paritet med Barcelona som har 64 %. Malmö FF kan vara stolta med att vara bäst i Sverige att försörja spelare till proffsligor i Europa, nämligen 26 spelare. Detta kan jämföras med Inter (25) och Rosenborg (25). Malmö FF har också 14 spelare i sin egen trupp som är egenfostrade. Helsingborgs Dagblad hade nyligen en artikel (våren 2014) om att 10 av 18 spelare i HIF:s trupp, vid en enskild allsvensk match, bestod av "närodlat" dvs. spelare från föreningar i närområdet. Detta kan vara en målbild för stockholmsklubbarna AIK, HIF och DIF i deras utvecklingsarbete. En annan iakttagelse är att akademiverksamheterna i europeiska klubbar är en integrerad del av A-lagsverksamheten.

Under många år och perioder har ungdomsfotbollen varit frånskild seniorfotbollen i flera av stockholmsklubbarna. För BP är ungdomssektionen själva kärnverksamheten och har alltid varit så, oavsett på vilken nivå A-laget spelar, vilket tyder på en tydlig verksamhetsidé.

10. Elitkarriär i åldrarna 18-22 år bör stimuleras aktivt

Stockholms "storklubbar" bör aktivt arbeta med att stimulera och stödja lovande spelare som inte tar steget direkt upp i A-truppen utan vill fortsätta satsa på en elitkarriär. Arbetet bör ske i samarbete med distriktets övriga klubbar och med stöd i olika former från Stockholms Fotbollförbund. Snittåldern för debut i Allsvenskan är idag ca 22 år. Samtidigt slutar många av Stockholms talanger att elitsatsa på fotbollen om de inte kommer med i A-lagstrupperna redan direkt efter juniorålderns slut vid 18-19 års ålder.

Utbudet av andra aktiviteter i Stockholm är stort. För att i de flesta fall motivera en fortsatt elitsatsning är det inte tillräckligt attraktivt att spela i div 1- och 2 föreningarna. Utan tvivel tappar våra "toppföreningar" spelare som är senare i sin utveckling och som skulle kunna tillförts A-lagen i ett senare skede. Man kan se detta i andra distrikt där utbudet av andra aktiviteter inte är lika stort utan man "tvingas" bli kvar i fotbollen. Man kan även se detta på spelare från vårt distrikt som flyttar ut i landet och slår igenom senare.

Storklubbarna i Stockholm är medvetna om problemet och gör försök till lösningar med samarbete med andra föreningar, egna föreningar, utlåning av spelare, och U21-trupper och liknande som pågår eller har pågått. Detta arbete måste fortgå och förfinas. Det finns ingen patentlösning, utan vägarna kan vara olika för den enskilde spelaren. Det viktigaste är dock att spelaren fortfarande blir *sedd* av föreningen och att han får kvalitet och kvantitet i träningen, även när han inte är med i A-truppen. Kanske skall någon i föreningen ha detta som första punkt i sin arbetsbeskrivning.

11. Statusen att spela i div 1- och 2-föreningar i Stockholm på både pojk- och seniornivå måste höjas

Utvecklingsmiljöerna i div 1 och 2 måste vara attraktiva för spelare på alla nivåer. Lovande juniorer s.k. "late bloomers" bör slussas över till en attraktiv seniorverksamhet inom distriktet. Ett problem idag är att våra föreningar på div 1 och 2 nivå har för låg status jämfört med föreningar på samma nivå ute i landsorten. Detta medför att spelare i 18-19 års ålder som inte tagit plats i storklubbarnas A-trupper och övergått till dessa föreningar, i många fall inte får tillräckligt bra utveckling för att komma till den yttersta eliten. Anledningen är inte på något sätt att verksamheten skulle vara sämre i Stockholm utan att man i en landsortsklubb spelar i stadens förstalag. Här i Stockholm så spelar man i en klubb som gemene man knappt känner till. Man blir därför inte *sedd* på samma sätt. Att bli *sedd* är en förutsättning för att utvecklas. En annan biverkan av föreningarnas lägre status är att unga spelare, alldeles för tidigt i många fall, lämnar dessa för storklubbarna

Ett arbete för att höja statusen för dessa klubbar måste därför omgående inledas. Det är av stor vikt, inte bara för dem, utan även för elitföreningarna i Stockholm. I dag finns en intresseförening för div 2 och 3 klubbarna inom distriktet. Denna grupp har mest haft gemensamma tävlingsfrågor på dagordningen. Deras utmaning, med stöd från förbundet och elitföreningarna, bör vara att hjälpas åt att höja statusen genom att skapa bra utvecklingsmiljöer för unga spelare i dessa klubbar.